

LANNOO'S
AUTOBOEK
SPANJE,
PORTUGAL

Lannoo

**De Praia da Falésia bij
Vilamoura in de Algarve
imponiert met felrode
rotsen.**

LANNOO'S AUTOBOEK SPANJE, PORTUGAL

Het Alhambra in Granada
in het avondlicht met op
de achtergrond de bergen
van de Sierra Nevada.

DE MOOISTE REISBESTEMMINGEN IN SPANJE

Galië	14
Asturië	22
Cantabrië	28
Baskenland	34
Navarra	42
La Rioja	50
Aragón	58
Catalonië	68
Barcelona	86
Valencia en omgeving	106
Murcia	118
Castilië en León	124
Madrid en omgeving	138
Extremadura	156
Castilië-La Mancha	168
Andalusië	174
De Balearen	230
Canarische eilanden	246

12

DE MOOISTE REISBESTEMMINGEN IN PORTUGAL

270

Região Norte	272
Região Centro	284
Lissabon en omgeving	296
Alentejo	306
Algarve	314
Madeira	324
De Azoren	338

UNESCO-WERELDERGOED IN SPANJE EN PORTUGAL

354

Spanje	356
Portugal	400

DE MOOISTE REISROUTES	416		
Route 1: Noord-Spanje: Jacobsweg en Costa Verde	418	Route 9: In het land van de fado – dwars door Portugal	436
Route 2: Castilië – door het land van Don Quichot	420	Route 10: Eiland van de eeuwige lente: Madeira	438
Route 3: Door Catalonië, Aragón en Rioja	422	Route 11: De Azoren – groene vulkaaneilanden midden in de weidse Atlantische Oceaan	440
Route 4: Traditionele vakantiebestemming: van de Costa Brava tot de Costa del Sol	424	REISATLAS	442
Route 5: Andalusië – de Moorse erfenis in het zuiden van Europa	426	REGISTER	493
Route 6: Extremadura: op de Vía de la Plata naar een vergeten land	428		
Route 7: De Balearen – pareltjes in de Middellandse Zee	430		
Route 8: De Canarische eilanden – cruisen tussen vulkanen en woestijn	432		

In de laatste hoofdstukken van deze gids worden elf reisroutes beschreven die je door een grandioze natuur en naar de mooiste dorpen van het Iberisch Schiereiland en de bijbehorende eilanden loodsen. De onderstaande overzichtskaart toont in één oogopslag het verloop van alle routes.

De tekst bij elke tocht schetst kort de provincies en regio's waar je doorheen rijdt, samen met de landschappelijke, historische en culturele bezienswaardigheden. Bij de teksten horen gedetailleerde routekaarten waarop het routeverloop en de belangrijkste stopplaatsen zijn aangegeven. De hoofdroute en

eventuele ommetjes zijn in een verschillende kleur aangeduid, pictogrammen (zie hieronder) wijzen op de belangrijkste attracties onderweg. Niet te missen bestemmingen worden extra in de verf gezet door beknopte informatieve teksten en foto's in de marge van de kaart.

Opvallende natuurlandschappen en natuurmonumenten

- Berglandschap
- Rotslandschap
- Kloof/canyon
- Dode vulkaan
- Actieve vulkaan
- Geiser
- Grotten
- Rivierlandschap
- Waterval/stroomversnelling
- Merenlandschap
- Woestijnlandschap
- Natuurpark
- Nationaal park (landschap)
- Nationaal park (flora)
- Nationaal park (fauna)
- Biosfeerreservaat
- Wildreservaat
- Whale watching
- Dierentuin/safaripark
- Kustlandschap
- Strand

- Eiland
- Onderwaterreservaat

Opvallende metropolen, cultuurmonumenten en -evenementen

- Prehist. en vroegste geschiedenis
- Prehistorische rotstekeningen
- Fenicische cultuur
- Griekse oudheden
- Romeinse oudheden
- Joodse cultuurhist. pl.
- Christelijke cultuurhist. plaatsen
- Islamitische cultuurhist. plaatsen
- Cultuurlandschap
- Historisch stadsgezicht
- Imposante skyline
- Burcht/vesting/verdedigingswerk
- Paleis/kasteel
- Technisch/industrieel monument
- Stuwdam
- Bezienswaardige vuurtoren
- Opvallende brug
- Grafmonument

- Strijdtoneel/slagvelden
- Monument
- Ruimtetelescoop
- Markt/bazaar
- Feesten en festivals
- Museum
- Theater
- Wereldtentoonstelling

Sport- en recreatiebestemmingen

- Circuit
- Zeilen
- Duiken
- Surfen
- Surfriding
- Zeehaven
- Zeevissen
- Badplaats
- Mineraalbad/thermen
- Recreatiepark
- Casino
- Hill resort

De typische windmolens van La Mancha.

De mooiste reisbestemmingen in Spanje

Spanje is een van de populairste vakantiebestemmingen ter wereld. Terecht, want het land heeft een waslijst van afwisselende bestemmingen. Je vindt er moderne steden zoals de bruisende hoofdstad Madrid, de culturele metropool Bilbao en het kwikzilveren Barcelona. Middeleeuwse flair is troef in de Werelderfgoed-stad Santiago de Compostela en in Andalusië en Castilië, waar de Moren hun stempel drukten met stadjes zoals Toledo. Spectaculair is het kustlandschap van de Costa Brava, de Costa Blanca en de Costa de la Luz, heerlijk zijn de stranden van de Balearen en de Canarische Eilanden. Adembenemende natuurparken en betoverende gebergtes zijn de trekpleisters van Asturië, Cantabrië en Extremadura.

Een eenzame vuurtoren
op Isla Pancha
bij Ribadeo.

A photograph of a lighthouse situated on a rugged, rocky cliff overlooking the ocean. The lighthouse is a tall, cylindrical structure with a white base and a black upper section, topped with a lantern room. The sky is filled with dramatic, dark clouds, and the ocean is visible in the distance. The foreground shows the textured, layered rock formations of the cliff.

Galicië

Buiten de vakantieperiode openbaart het groene Galicië zich als een verstild landschap met diep ingesneden kusten waar lange fjorden zich tot ver in het land uitstrekken en de mensen leven van wat de zee opbrengt. De kleine hofstedes en met natuursteen ommuurde velden worden nog op traditionele wijze bewerkt en in het afgelegen gebied ontwikkelde zich in de loop der eeuwen een eigen taal, het Gallego. In de Galicische Werelderfgoed-stad Santiago de Compostela bereikt de gelijknamige pelgrimsroute haar eindbestemming.

Spanje Galicië

Galicië

Oppervlakte:
29.574 km²
Inwoners:
2,78 miljoen
Hoofdstad:
Santiago de Compostela
Taal:
Spaans en Galicisch
Website:
www.xunta.es

De Plaza de Herreria in het historische centrum van Pontevedra.

** Cabo de Finisterre

De Cabo de Finisterre ('het einde van de wereld') is de meest westelijke punt van Spanje. In de middeleeuwen dacht men dat dit de legendarische en mysterieuze rand van de wereld was.

** Parque Nacional de las Islas Atlánticas

In de provincie Pontevedra strekt zich het prachtige nationale park Islas Atlánticas uit. Het in 2002 opgerichte natuurreservaat bestaat uit 12 km² land en 72 km² zee. Tot het park behoren de archipels Cortegada, Ons, Sálvora en Cíes en

nog een aantal kleinere eilandjes. Aan de westkant, de kant van de Atlantische Oceaan, tekenen steile klippen de kustlijn, terwijl indrukwekkende duinen en zalige stranden de naar het vasteland gerichte oostkant typeren. Ruim tweehonderd algen- en meer dan vierhonderd plantensoorten zijn hier inheems; talloze dolfijnsoorten werden hier gespot. Het eiland Cortegada bezit een van de grootste laurierbossen van Europa. Het park telt de grootste kolonie geelpootmeeuwen en kuifaalscholvers van Spanje. Op een van de Illas Cíes kun je een

nederzetting uit de ijzertijd bezichtigen. Kluizen en kapellen van middeleeuwse monnikenordes bleven eveneens bewaard.

* Carnota

Dit 7 km lange zandstrand aan de noordwestkust van Spanje is een paradijs voor surfers. In het dorp zelf staat de langste (ruim 30 m) en ook mooiste graanschuur van Galicië. De opslagplaats werd eind 18de eeuw opgetrokken uit graniet. Vanwege de muizen rust ze op een dubbele rij pijlers die met kraagstenen zijn verankerd.

** Vigo

Zelfs voor de komst van de Romeinen was Vigo al een belangrijke haven op hun tocht van Gallië naar Britannia. Nu is dit een omvlagenhaven voor de industriële scheepvaart op de Atlantische Oceaan en voor de tonijn- en sardinevisserij. De afgelopen jaren kwam Vigo ook steeds meer in trek bij pleziervaarders. Dat is niet alleen te danken aan zijn natuurlijke havenkom, maar tevens aan de oude binnenstad in en om de visserswijk Berbés met zijn kronkelende steegjes, bars en pittoreske pleintjes.

Sint-Jacob

De apostel Jacobus de Meerdere (Spaans: *Sant' Jago* = Santiago) was een van Jezus' twaalf volgelingen. Volgens de Spaanse legende zou hij zeven jaar op

het Iberisch Schiereiland hebben gepreekt en in 44 n.Chr. in Jeruzalem zijn onthoofd. Zijn volgelingen brachten zijn stofelijk overschot naar Galicië. Nadat een monnik in 813 verschillende keren een stralende

ster had gezien (Lat. *campus stellae* = Compostela = veld van de ster) en Sint-Jacob voor de koning was verschenen tijdens een overwinning op de Moren, begon de verering van de heilige. In de kunst wordt

hij doorgaans afgebeeld met een pelgrimsstaf en jakobschelp of soms ook met een maaierend zwaard als ridder strijdend tegen de Moren.

Voor de aantrekkelijke havenstad Vigo hopen de mosselvlotters op een rijke vangst.

** Pontevedra

Op enkele kilometers van Vigo, aan het einde van een fjord die tot diep in het heuvelachtige groene binnenland reikt, ligt de stad Pontevedra. Gotiek, renaissance en barok drukten hun stempel op de oude kerken, voornamelijk stadspaleizen en deftige burgerwoningen in het romantische, historische centrum.

*** Duinen van Corrubedo

Een adembenemend natuurspektakel bieden de duinen van Corrubedo in het Parque

Natural Dunar de Corrubedo, een 10 km² groot natuurpark aan de Atlantische kust op de rand van het schiereiland Barbanza. Een 250 m breed, 20 m hoog en ruim 1 km lang wandelduin is dé trekpleister van het drukstbezochte natuurreservaat van Galicië. Zelfs cineasten komen keer op keer hierheen om de spectaculaire duinen te vereeuwigen in woestijnfaferelen. De hoge, witte duinen zijn constant in beweging en bepalen zo het uiterlijk van dit natuurlandschap. Behalve met het duinstelsel pronkt het park ook met

de lagunes Carregal en Vixán, een netwerk van kanalen en meren, dennenbossen, moerassen en een van de mooiste stranden van Spanje. Het 2,5 km lange en maximaal 1,5 km brede park herbergt een gevarieerde vogelwereld met soorten als de ijsduiker, kleine zilverreiger, blauwe reiger, strandplevier, wilde eend en aalscholver. Ook talloze reptielen en zoogdieren zijn hier te vinden.

Foto linksboven: een idyllische zonsondergang hult Cabo de Finisterre in feestelijke tinten.

De pelgrimsroute in het teken van de schelp

Op zoek naar geluk, verlossing en soms ook avontuur trekken pelgrims naar Santiago de Compostela. Al in de 10de eeuw lokte het graf van Jacobus Apostel Maior elk jaar duizenden bedevaarders uit heel

Europa. Eeuwenlang moedigde de Kerk de bedevaart aan en hielp de groeiende stroom pelgrims door de aanleg van betere wegen en de bouw van kloosters, hospitalen en herbergen. Vooral de benedictij-

nen lieten zich hierbij niet onbetuigd: zij bouwden hun kloosters op de kruispunten van de bedevaartroutes. De geschiedenis van de Jacobs-weg is nauw verbonden met de bevrijding van Spanje van

de Moren en een toegenomen apostelverering. Tegenwoordig trekken pelgrims uit de hele wereld vanuit Roncesvalles in de Pyreneeën over de beroemde Puente la Reina naar het graf van Sint-Jacob.

De route loopt langs gotische kathedralen, waaronder die van Burgos, León en Astorga, en voorbij eerbiedwaardige kerken in Logroño, Fromista en Pedrafita do Cebreiro. Als bewijs van hun bedevaart nemen

de pelgrims een sint-jakobschelp mee naar huis. Sinds de middeleeuwen is dat het herkenningsteken van de bedevaarders: wie de sint-jakobschelp droeg, genoot bijzondere bescherming.

*** A Coruña

A Coruña (vroeger La Coruña) is een levendige havenstad aan de Atlantische Oceaan. Met hun glazen erkers en door de regen verkleurde stenen ademen de huizen aan de haven de geur van de oceaan. Middeleeuwse stadsmuren omgorden de historische binnenstad. Bezienswaardig zijn de talloze kerken en paleizen uit de 18de eeuw. De op een na grootste stad van Galicië was ten tijde van de Romeinen uitgegroeid tot een belangrijke havenstad. Uit die periode dateert de Torre de Hércules aan de westkant van het schier-

eiland. Al in 100 n.Chr. werd met de bouw ervan begonnen en vermoedelijk is dit de oudste vuurtoren ter wereld. De toren meet nu 60 m en kan 's zomers beklommen worden. Het historische centrum van A Coruña heeft zijn wortels in de oude *pescadería*, de vissersbuurt. Behalve de romaanse en barokke kerken zijn vooral twee musea de moeite waard: het archeologisch-historische museum in het Castillo de San Antón stelt talloze vondsten uit de Keltische en Romeinse tijd en middeleeuwse beeldhouwwerken tentoon. Het museum van schone kunsten aan

de Plaza de Zalaeta heeft werk van Rubens tot Picasso.

** Rias Altas

Wie de kustweg van A Coruña naar Ribadeo neemt, krijgt schilderachtige zeearmen, vissersdorpjes en vakantieplaatsjes, bejaarde boerderijen en nog oudere graanschuren in het vizier. Vlakke kuststroken wisselen af met steile flanken, steeds weer bespeur je ver uitstekende landtongen. In het binnenland domineren bossen vol pijnbomen en eucalyptus. Het weer deint mee op de golven van de Atlantische Oceaan.

* Ribadeo

Het meest oostelijke plaatsje van Galicië ligt aan een ría die als een Scandinavische fjord tot diep in het land doordringt. Hier mondt de Río Eo uit in de Atlantische Oceaan. Oude, statige herenhuizen scharen zich rond de Plaza de España; het Convento de Santa Clara stamt uit de 14de eeuw.

*** Santiago de Compostela

Volgens de legende reddten vrome christenen in het Sint-Catharinaklooster op het schiereiland Sinaï het gebeente van Jacobus Apostel Maior (Spaans: *Santia-*

Romaanse kerken aan de Jacobsweg

Vanaf de 10de eeuw verzezen in heel Europa kerken die klassieke elementen als rondbogen, zuilen, pilaren en gewelven

ontleenden aan de Romeinse architectuur en deze integreerden in de eenheidsvorm van een basiliek. Aanvankelijk kreeg die basiliek een plat dak, alleen de crypten waren gewelfd. Vanaf halverwege de

11de eeuw kreeg ook het schip een gewelfd plafond. De door de statica gedicteerde ronde vormen werden afgezwakt met sokkels, lisenen, pilasters en halfzuilen. Kroonlijsten en dwerggalerijen simuleerden

een elegantere structuur dan de gladde wanden in wezen vormden. De romaanse kunstenaars mochten zich uitleven in ornamentfriezen, portaal- en raamkozijnen en vooral in kapitelen.

go) uit handen van de Saracenen. Ze brachten zijn stoffelijk overschot mee naar Galicië en zetten het bij in een kerk die ze eigenhandig bouwden. Rondom de kerk ontstond de stad Santiago de Compostela, tegenwoordig de hoofdstad van Galicië. In de strijd tegen de Moren werd Sint-Jacob de beschermheilige van de christenen. De zege in de Slag van Clavijo in 844 zou aan zijn ingrijpen te danken zijn. Dat nieuws verspreidde zich als een lopend vuurtje door Europa en Santiago groeide samen met Rome en Jeruzalem uit tot een van de belangrijkste bedevaartsoorden. Nog steeds trek-

ken duizenden bedevaarders in juli hierheen om hun heilige op zijn feestdag te vieren. De stad zelf schurkt zich tegen de kathedraal aan en oogt als een cultuurhistorisch openluchtmuseum. Ontelbare kerken, de meeste in barokstijl, wachten op bezoekers, in de pittoreske stegen genieten zowel toeristen als vrome pelgrims van wereldse geneugten.

***** Kathedraal** Het graf van Sint-Jacob was in de middeleeuwen samen met Rome en Jeruzalem de belangrijkste bestemming van christelijke bedevaarders. Nadat de Moren

definitief waren verdreven, liet bisschop Diego Pelaez daarom in 1075 een kathedraal bouwen die overeenkwam met het belang van het bedevaartsoord. Voltooid was ze echter pas halverwege de 18de eeuw – de twee imposante geveltorens waren in 1750 klaar. Omdat de bouw zo lang aansleepte, vertoont de kathedraal een mengeling van zuiver romaanse stijl en weelderige barok. Diezelfde mix valt af te lezen van de gevel. De rijkelijk met beeldhouwwerken versierde Pórtico de la Gloria verstopt zich achter een laatbarokke voorbouw. Ook binnen ontwaart je een allegaartje van

stijlen: de indrukwekkende romaanse beeldtaal van het gebouw gaat deels schuil achter overdadige barok, met als summum het gouden hoogaltaar en de 13de-eeuwse, verzilverde figuur van Sint-Jacob als middelpunt. Onder het hoogaltaar bevindt zich het mausoleum van de heilige, wiens relieken in een zilveren schrijn rusten. Het kathedraalmuseum bestaat uit de schatkamer, kapittelzaal en 16de-eeuwse kruisgang.

Foto boven: de skyline van Santiago de Compostela wordt gedomineerd door de allesoverheersende kathedraal.

